

KRISTUS KUNINGA SUURPÜHA A AASTAL

(Esimene lugemine Hs34 ,11-12.15-17)

Lugemine prohvet Jesaja raamatust:

Nii ütleb Issand: Vaata, mina ise otsin oma lambaid ja hoolitsen nende eest. Nii nagu karjane on mures oma karja lammaste pärast, kui ta seisab keset oma laialipillatud karja, nõnda tunnen mina muret oma lammaste pärast ja päästan nad kõigist paigust, kuhu nad on eksinud pilvisel ja hämaral päeval. Mina ise hoian oma lambaid ja lasen neil hinge tõmmata, ütleb Issand. Ma otsin üles selle, kes on kadunud, ja toon eksinu tagasi, ma seon haavatu haavad ja kinnitan nõtra, aga lihavale ja tugevale ma panen päitsed pähe. Mina hoian oma lambaid nii nagu peab. Aga teie, mu lambad - nii ütleb Issand - vaadake: mina olen see, kes ma mõistan kohut lamba ja lamba vahel, jäärade ja sikkude vahel. See on Jumala Sõna.

(Vastulaul Ps23 ,1-2. 3-4. 5-6 R:1)

R: Issand on mu karjane ja mul pole millesti puudust.

Issand on mu karjane ja mul pole millestki puudust.
Haljal aasal ta laseb mul lebada,
vee äärde ta juhatab mind,
seal saan ma puhata, sest tema kosutab mu hinge
R:

Ta juhib mind õiget teed, oma nime väel.
Ja kui ma kõnniksin kasvõi surmavarju orus
ei karda ma kurja, sest sina oled minuga,
sinu valitsuskepp ja karjasesau annavad mulle julgust.
R:

Sina katad mulle laua, minu vaenlaste nähes,
Sina salvid mu pead lõhnava õliga ja täidad mu karika pilgeni.
Sinu headus ja arm on mu ümber kõik minu elupäevad.
Ja ma jään Issanda kotta kogu mu eluajaks.
R:

(Teine lugemine 1Ko15 ,20-27a.28)

Lugemine püha apostel Pauluse esimesest kirjast korintlastele:

Vennad, Kristus on surnuist üles äratatud ja saanud esimeseks nende seast, kes on läinud hingama. Sest kui surm on tulnud ühe inimese kaudu, siis tuleb ka surnute ülestõusmine ühe inimese kaudu. Kui kõik surevad Aadamas, saavad nad Kristuses kõik elavaks. Aga igauks omas järjekorras, esimesena Kristus, ja siis, kui tema jälle tuleb, kõik need, kes on tema omad. Selle järel tuleb lõpp, kui ta hävitab iga võimuse, meelevalla ja väe ning annab valitsuse oma Jumala, oma isa kätte. Sest tema peab valitsema, kuni Jumal on pannud kõik ta vaenlased tema jalge alla. Viimne vaenlane, kellele lõpp tehakse, on surm - muidu ei saaks öelda, et kõik on pandud tema jalge alla. Aga kui kõik on pandud tema jalge alla, siis alistub ka Poeg temale, kes ta on temale alistanud kõik, et Jumal oleks kõik kõiges.
See on Jumala Sõna.

(Salm enne evangeeliumi Mk 11,9-10)

Halleluuja. Kiidetud olgu see, kes tuleb Issanda nimel,
Kiidetud olgu meie isa Taaveti kuningriik, mis nüüd on kätte jõudmas.
Halleluuja.

(Evangeelium Mt25 ,31-46)

Lugemine püha Matteuse evangeeliumist:

Jeesus ütles oma jüngritele: "Kui Inimese Poeg tuleb oma kirkuses ja kõik inglid ühes temaga, siis istub ta aujärjele, ja tema ette kogutakse kõik rahvad, ja ta eraldab inimesed üksteisest otsekui karjane eraldab lambad sikkudest. Ja ta kogub lambad oma paremale käele ja sikud vasakule. Siis ütleb kuningas neile, kes on tema paremal käel: "Tulge siia, minu Isa õnnistatud, pärige kuningriik, mis teile on valmistatud maailma algusest alates. Sest minul oli nälg ja teie andsite mulle süüa, mul oli janu ja teie andsite mulle juua, ma olin kodutu ja teie andsite mulle peavarju, ma olin alasti ja teie andsite mulle kehakatet, ma olin haige ja teie tulite mind vaatama, ma olin vangis ja teie tulite minu juurde". Aga õiged vastavad talle: "Issand, millal me nägime sind näljasena ja andsime sulle süüa, või janusena ja andsime sulle juua? Millal me nägime sind kodutuna ja võtsime sind vastu? Millal me nägime sind alasti ja andsime sulle kehakatet? Millal me nägime sind haigena või vangis ja tulime sinu juurde?" Ja kuningas vastab neile: "Tõesti ma ütlen teile: kõik, mis te olete teinud minu vähematele vendadele, seda te olete minule teinud".

Aga siis ütleb ta nendele, kes on tema vasakul käel: "Minge ära minu juurest, teie äraneetud, igavesse tulle, mis on valmistatud saatanale ja tema inglitele! Sest mul oli nälg ja teie ei andnud mulle süüa, mul oli janu ja teie ei andnud mulle juua. Ma olin kodutu ja teie ei andnud mulle peavarju. Ma olin alasti ja teie ei andnud mulle kehakatet, ma olin haige ja vangis, aga teie ei tulnud mind vaatama!" Siis vastavad ka nemad: "Issand, millal me nägime sind näljasena või janusena, kodutuna või alasti, haigena või vangis ega ole sind teeninud?" Ja tema vastab neile: "Tõesti ma ütlen teile, mida te iganes olete jätnud tegemata ükskõik kellele mu vähemate vendade seast, seda te olete minulegi tegemata jätnud!" Ja nemad lähevad igavesse karistusse, aga õiged igavesse ellu!"
See on Issanda Sõna.

Sissejuhatus

Armsad õed ja vennad... tegelikult peaksid õed ennast täna eriti tähtsana tundma, sest Piibli järgi peaksid ju ainult naised õndsaks saama. Miks ma nii arvan? Aga kirjutatud ju on: kui Inimese Poeg tuleb oma kirkuses ja kõik inglid ühes temaga, siis istub ta aujärjele, ja tema ette kogutakse kõik rahvad, ja ta eraldab inimesed üksteisest otsekui karjane eraldab lambad sikkudest. Ta kogub lambad oma paremale käele ja sikud vasakule. Siis ütleb kuningas neile, kes on tema paremal käel: "Tulge siia, minu Isa õnnistatud, pärige kuningriik, mis teile on valmistatud maailma algusest alates..." Aga sikkudele, kes on tema vasakul käel, ütleb ta: "Minge ära minu juurest, teie äraneetud, igavesse tulle, mis valmistatud saatanale ja tema inglitele!"

Armsad õed ja vennad, nüüd jääb üle ainult loota, et minu tänane kirjatõlgendus on vale. Kuid isegi vales tõlgendusest võib midagi kasu olla: mehed võiksid ikka vahel järele mõelda, kas kõiki probleeme tasub sarvede jõul lahendada hakata; ja naistel ei maksa ka väga kiidelda, enne kui nad Paradiisis päral pole, sest suure kiitlemise peale võivad neilegi sarvekesed pähe kasvada. Me loeme patutunnistuse...

Jutlus

Armsad õed ja vennad, täna on viimane pühapäev kirikuaastas - katoliku kirikus on see Kristus Kuninga suurpüha. Kristus on kõigi kristlaste suurim Kuningas, kuid ka maa peal on mõned inimesed end kuningateks nimetanud. Missugune on olnud nende absoluutsete valitsejate roll oma alamate, oma riigi, tervete rahvaste saatuses, õitsengus või hääbumises? Kord loetud artikkel Vene Impeeriumi viimastest valitsejatest pani mind selle teema üle sügavamalt järele mõtlema.

Kui Aleksander II Romanov 1855. aastal Venemaa imperaatoriks tõusis, tunnistas ta peagi oma riigi mahajäämust ja kuulutas välja reformid. Kaotati pärisorjus, ja loodi tingimused rasketööstuse rajamiseks. Teisalt aga vaatas Aleksander II

läbi sõrmede korrupsioonile ja tema ebapopulaarsus rahva seas kasvas vaatamata tema uuendusmeelsusele. Ta hukkus pommilahvatuses, mille korraldas terroriorganisatsioon nimega "Rahva tahe" aastal 1881.

Tema poeg Aleksander III, kes järgmisena troonile tõusis, oli range iseloomuga inimene. Ta tahtis kõike ise kontrollida, magas vähe ja töötas palju. Vastupidiselt oma isale ei sallinud ta korrupsiooni ja lõi omamoodi politseiiriigi. Kuid temale sai komistuskiviks just tema sirgjoonelisus - ta ei osanud leida sõpru ning sattus täielikku isolatsiooni. Alles pärast Aleksander III surma sai avalikuks, et riigikassa oli tühi - tsaar ei olnud sellest oma eluajal teada saanud, kuna seda õnnestus tema eest edukalt varjata.

Järgmine, ehk Vene impeeriumi viimane tsaar Nikolai II, kes krooniti 1896. aastal, soovis samuti kogu võimu enda kätte koondada. Tegelikult oli ta nõrga iseloomuga mees, kes üritas oma nõrkust kangekaelsuse taha varjata. Lisaks sattus ta sõltuvusse skandaalsest imetegijast Grigori Rasputinist, kes tema soosikuna õukonda kuulus. Kui olukord riigis järjest rohkem kontrolli alt väljus, hakkas Nikolai kehastama omamoodi märtrit: ta soovis kannatada koos rahvaga, andmata endale aru, et suures osas oli ta ise nende kannatuste põhjustaja.

Kolm valitsejat, kõik nii erinevate iseloomudega, kuid kõik nad andsid panuse oma riigi kokkuvarisemisele. Selle maailma kuningate lood on sageli kurvad. Miks? Ja mis on saanud nende, minevikus nii tähtsate kuningate ja vaprate printside, kaunite kuningannade ja imeliste printsesside järeltulijatest? Tänapäeval tundub, et kuulsate suguvõsade siniverelised võsud muretsevad peamiselt kollase ajakirjanduse tööhõive eest eest, pakkudes kõmulugudeks lõppematut materjali oma halva käitumisega, või paremal juhul söömishäirete ja veidra riietumisega. Kas kõigel sellel ongi enam mõtet, et seda maksumaksjate rahast jätkuvalt toetada?

Tegelikult oli kuningavõim suurepärase idee: anda kogu riigi valitseimine ühe inimese kätte, kes teab, et ta kannab vastutust mitte ainult oma rahva ees, vaid ka oma suguvõsa ajaloo ees. Kuningas ei pea muretsema hetkelise populaarsuse pärast valijate hulgas, seetõttu võib ta teha ka raskeid, kuid vajalikke otsuseid. Ja mille üle saaks kuningas kurta: ta kannab küll kogu vastutust, kuid tasuks selle eest elab oma alamate kulul aineliselt murevaba elu. Ja kui tema lastelgi on kõike küllalt, siis peaksid olema loodud kõik tingimused ökonoomseks ja tulevikuga arvestavaks valitsemiseks, mis on rahvale lõpuks odavam kui segadusterohke parteipoliitika.

Kui see kõik on nüüd nii kena, siis miks ei ela me kõik praegu kuningriikides, kus kuningail on reaalne võim? Paraku on niisugusel valitsemisvormil välise sirgjoonelisuse taustal liiga palju kõrvalmõjusid. Inimesest ainuvalitseja on väga haavatav, tema nõrkusi ja isegi tema voorusi õpib aparaat väga kiiresti tema vastu ära kasutama, nagu me äsja ka kuulsime vene viimaste keisrite näitest. Monarh saab informatsiooni tema riigis toimuva kohta peamiselt oma lähimatelt kaastöolistelt, ja kui need omavahel temale valeandmete esitamises kokku lepivad, siis on riigi haldamine juba pigem nende kui valitseja käes. Kuningavõim kui niisugune sündis kindlasti heast kavatsusest, kuid tegelik elu on näidanud, et see staatus sobis algusest peale pigem Jumalale kui inimestele.

Sellepärast me tähistamegi täna Kristus Kuninga püha. Me elame maailmas, kus hea ja kurja vahel ei ole alati selget piiri, vaid tihti üsna ulatuslik hall tsoon. Meie inimlikud otsused on sageli põhjendatud ainult pooltõdedega. Ning kuna lihtsad ja sirgjoonelised skeemid siin maailmas hästi ei tööta, siis tuleb meil pigem leppida parlamentaarse demokraatiaga, sest see on arvatavasti kahest kurjast siiski see väiksem.

Loodetavasti on Jumala juures teisiti, Jeesuse Kristuse juures, kes sai inimeseks, kes suri meie eest, kuid kellel oli Püha Vaimu väge surnuist üles tõusta. Tema ongi ainsana väärt olema meie Kuningas, ja tema saab selle rolliga ainsana täiuslikult hakkama. Aamen.

